

ODVETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE
Komisija za etiko
Odvetnica Živa Drol Novak – preds.
Odvetnica Tatjana Ahlin
Odvetnik Janez Starman

Št.: 729/2020, 764/2020, 765/2020, 766/2020
Ljubljana, 30. 6. 2021

Načelno mnenje
v zvezi z informiranjem javnosti o odvetniški dejavnosti in prepovedjo
reklamiranja odvetniške dejavnosti
(druga alineja drugega odstavka 23. člena Kodeksa odvetniške poklicne
etike)

Navajanje sodelovanja v zadevah, ki ne predstavljajo zastopanja strank v postopkih na sodišču, ne pomeni prepovedanega reklamiranja odvetniške dejavnosti pod pogojem, da je informacija resnična in nezavajajoča, da odvetnik s tem ne krši zaveze o zaupnosti in je informacija skladna z etičnimi zahtevami, ki veljajo za opravljanje odvetniškega poklica.

Obrazložitev:

Komisija za etiko je prejela v obravnavo anonimno prijavo, v kateri prijavitelj več odvetniškim družbam očita, da z objavami informacij o uspešnem zastopanju svojih strank v pravnih poslih z drugimi poslovnimi subjekti kršijo pravila in načela glede prepovedi reklamiranja odvetniške dejavnosti.

Kodeks odvetniške poklicne etike v drugi alineji drugega odstavka 23. člena določa, da se za prepovedano reklamiranje šteje navajanje uspešnih obramb, dobljenih pravnih in drugih zadev, sodelovanje v odmevnih zadevah, navajanje števila strank in njihove pomembnosti, težavnosti rešenih zadev in podobno.

Ob tem se zastavlja vprašanje, ali se omejitev iz druge alineje drugega odstavka 23. člena Kodeksa odvetniške poklicne etike, ki določa, da se šteje za prepovedano reklamiranje tudi navajanje sodelovanja v odmevnih zadevah, nanaša samo na sodne zadeve, v katerih lahko stranke proti plačilu zastopajo izključno odvetniki, ali tudi na dejavnosti, ki jih opravljajo odvetniki oziroma odvetniške družbe v skladu z 2. členom Zakona o odvetništvu.

Drugi odstavek 1. člena Zakona o odvetništvu določa, da odvetništvo opravljajo odvetniki oziroma odvetnice kot svoboden poklic. Gre za opravljanje pridobitne dejavnosti, saj odvetniki svoje delo opravljajo za plačilo. Odvetništvo sicer ni gospodarska dejavnost v pravem pomenu besede, ker pa se opravlja odplačno in s pridobitnim namenom v konkurenci z drugimi odvetniki in v delu, ki se ne nanaša na zastopanje strank proti plačilu v postopkih na sodišču, tudi v konkurenci z gospodarskimi subjekti, jo je mogoče šteti za dejavnost, katere izvajanje varuje prvi odstavek 74. člena Ustave.

Ustava v prvem odstavku 74. člena določa, da je gospodarska pobuda svobodna, v drugem stavku drugega odstavka tega člena pa, da se gospodarska dejavnost ne sme izvajati v nasprotju z javno koristjo. Zakonodajalec torej lahko pravico do svobodne gospodarske pobude omeji, če to zahteva javna korist.

Odvetništvo kot ustavna kategorija ima pomembno in nenadomestljivo vlogo pri delovanju celotnega pravosodnega sistema, v katerem lahko izključno odvetniki odplačno zastopajo stranke v sodnih postopkih. V tem delu odvetniške dejavnosti znotraj pravosodja je omejitev reklamiranja odvetniških storitev dopustna in v javno korist.

Vendar pa omejevanje pravice do informiranja o odvetniški dejavnosti oziroma reklamiranja ni absolutno in neomejeno. Omejevanje pravice veže splošno ustavno načelo sorazmernosti. Ustavno pravico je dopustno omejiti le toliko, kolikor je zaradi varovanja javne koristi, zaradi katere je ustavno dopustno poseči v pravico, treba vanjo poseči (odločba US RS, št. U-I-212/03-14).

Odvetniki zgolj del svojih storitev opravljajo v okviru pravosodnega sistema. To so storitve odplačnega zastopanja strank v postopkih na sodišču, ki so z zakonom pridržane odvetnikom (drugi odstavek 2. člena ZOdv). Za te storitve obstaja javni interes za omejitev reklamiranja in informiranja javnosti. Omejitev informiranja o odvetniški dejavnosti v delu, ki se nanaša na druge pravne storitve (kot so pravno svetovanje, sestavljanje listin in zastopanje strank v njihovih pravnih razmerjih) in ne na zastopanje strank v postopkih na sodišču, pa bi po mnenju Komisije za etiko pomenila kršitev načela sorazmernosti pri omejevanju svobodne gospodarske pobude, saj te dejavnosti odvetniki opravljajo v konkurenci z drugimi poslovnimi subjekti na trgu, ki pri

informiranju javnosti oziroma reklamiranju svojih pravnih storitev niso omejeni.

Komisija za etiko vsled navedenega meni, da se prepoved navajanja odvetnikovih referenc o sodelovanju v zadevah lahko nanaša le na tiste odvetniške storitve, ki predstavljajo zastopanje strank v postopkih na sodišču, torej na del odvetniških storitev v okviru pravosodnega sistema, ki predstavljajo javni interes, in je zato omejitev informiranja dopustna, ne pa tudi v zadevah, kjer ne gre za zastopanje strank v postopkih na sodišču.

Upošteva načelo sorazmernosti Komisija za etiko meni, da odvetnik oziroma odvetniška družba lahko navaja svoje sodelovanje v zadevah, ki niso sodne, torej v zadevah, ko ne gre za zastopanje strank v postopkih na sodišču, pod pogojem, da je informacija resnična in nezavajajoča, da odvetnik s tem ne krši zaveze o zaupnosti in je informacija skladna z etičnimi zahtevami, ki veljajo za opravljanje odvetniškega poklica.

Komisija za etiko

Odvetnica Živa Drol Novak, l.r.

Odvetnica Tatjana Ahlin, l.r.

Odvetnik Janez Starman, l.r.